

На основу члана 64. став 6. Закона о ученичком и студентском стандарду („Службени гласник РС”, бр. 18/10 и 55/13) и члана 17. став 4. и члана 24. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС и 44/14),

министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

П Р А В И Л Н И К О ДОЗВОЛИ ЗА РАД ВАСПИТАЧА, ПСИХОЛОГА И ПЕДАГОГА У ДОМУ УЧЕНИКА

Предмет правилника

Члан 1.

Овим правилником уређују се: програм увођења у посао васпитача, стручног сарадника – психолога и стручног сарадника – педагога у дому ученика (у даљем тексту: васпитач, психолог и педагог), програм испита за стицање дозволе за рад (у даљем тексту: лиценца), начин полагања испита, језик на коме се полаже испит, трошкове полагања испита за лиценцу и састав и начин рада комисије министарства пред којим се полаже испит за лиценцу.

Програм увођења у посао васпитача, психолога и педагога – приправника

Члан 2.

Увођење у посао васпитача, психолога и педагога – приправника у дому ученика има за циљ да га оспособи за самосталан васпитни и стручни рад и за полагање испита за лиценцу.

Програмом увођења у посао приправник стиче неопходна знања, вештине и вредносне ставове (у даљем тексту: компетенције) потребне за остваривање васпитног и стручног рада у дому ученика.

Програм увођења у посао приправника (у даљем тексту: програм), који садржи и део који се односи на оспособљеност за рад са ученицима са сметњама у развоју, одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део (ПРИЛОГ: 1).

Обавеза увођења у посао и полагање испита за лиценцу

Члан 3.

Обавезу увођења у посао и полагање испита за лиценцу има приправник и васпитач, психолог и педагог који испуњава услове за васпитача, психолога и педагога у дому ученика, а није савладао програм увођења у посао и нема лиценцу (у даљем тексту: приправник).

Васпитач, психолог и педагог са оствареним радним стажом ван дома ученика нема својство приправника, али се уводи у посао и полаже испит за лиценцу као и приправник.

Дом ученика

Члан 4.

Приправник се уводи у посао савладавањем програма у дому ученика у коме је запослен или у другом дому ученика, ако се тако обезбеђује успешније припремање за васпитни, односно стручни рад.

Ментор приправника

Члан 5.

За рад са приправником одређује се ментор.

За ментора може бити одређен истакнути васпитач или психолог, односно педагог са истим степеном образовања као и приправник, који има лиценцу или најмање пет година радног искуства у области васпитног, односно стручног рада у дому ученика.

Ментора одређује директор дома решењем, почев од дана пријема у радни однос приправника, а по претходно прибављеном мишљењу педагошког већа дома ученика.

Директор може да одреди за ментора васпитача и психолога, односно педагога из другог дома ученика, односно средње школе са домом ученика ако у дому ученика нема одговарајућег лица.

Ментор и приправник

Члан 6.

Ментор уводи у посао приправника, и то:

1) пружањем помоћи у припремању и извођењу васпитног, односно стручног рада;

2) присуствовањем васпитном, односно стручном раду најмање 12 сати у току приправничког стажа;

3) анализирањем васпитног, односно стручног рада у циљу праћења напредовања приправника;

4) пружањем помоћи у припреми за проверу савладаности програма.

Приправник у дому ученика присуствује васпитном, односно стручном раду ментора, а по препоруци ментора и раду других васпитача, психолога, односно педагога, у трајању од најмање 12 сати у току приправничког стажа.

Ментор подноси извештај директору о оспособљености приправника за самостално извођење васпитног, односно стручног рада, најкасније у року од 15 дана након навршених годину дана увођења у посао приправника.

Евиденција

Члан 7.

У дому ученика се води: евиденција у складу са законом, педагошка документација и документација о увођењу у посао приправника.

Педагошка документација, у смислу овог правилника, јесте: заједнички план увођења у посао (приправника и ментора), план рада (годишњи и месечни) и писане припреме за активности васпитача, односно план рада стручног сарадника и други материјали којима се документује рад ментора и приправника.

Ментор води документацију о:

- 1) остваривању плана увођења у посао;
- 2) темама и времену посећених активности;
- 3) запажањима о раду приправника у савладавању програма и његовом напредовању;
- 4) препорукама за унапређивање свих облика васпитног рада и рада са родитељима/старатељима;
- 5) оцени поступања приправника по датим препорукама.

Приправник, осим педагошке документације из става 2. овог члана, води и документацију о:

- 1) остваривању плана увођења у посао;
- 2) темама и времену посећених активности;
- 3) запажањима о свом раду са ученицима;
- 4) препорукама ментора и сопственим идејама за унапређивање свих облика васпитног рада и рада са родитељима/старатељима;
- 5) оствареним облицима стручног усавршавања.

Приправник коме престане радни однос у дому ученика пре истека приправничког стажа преноси у други дом, односно установу документацију и мишљење ментора о остваривању плана увођења у посао до престанка радног односа.

Дом ученика води евиденцију о запосленим приправницима, ствара услове за успешно савладавање програма увођења у посао и оспособљавање за самосталан васпитни, односно стручни рад.

Провера савладаности програма

Члан 8.

Провера савладаности програма остварује се најраније након годину дана рада у дому ученика, а најкасније у року од 15 дана од дана подношења извештаја ментора, и то: приказом и одбраном активности васпитача, односно психолога и педагога у дому ученика (у даљем тексту: одговарајући облик васпитног, односно стручног рада).

Провера савладаности програма увођења у посао врши се на српском језику, односно језику на коме се остварује васпитни, односно стручни рад.

Приправник бира, у сарадњи са ментором, тему и начин реализације васпитног, односно стручног рада.

Комисија за проверу савладаности програма

Члан 9.

Проверу савладаности програма врши комисија у седишту дома ученика у коме је приправник запослен.

Комисију образује директор решењем, у саставу од најмање три члана, и то:

1) за васпитача у дому ученика – директор као председник и два члана педагошког већа дома ученика, и то: васпитач и педагог или психолог, односно одговарајући стручни сарадник из другог дома;

2) за психолога, односно педагога – директор као председник и два члана, и то: психолог или педагог, односно одговарајући стручни сарадник из другог дома и члан педагошког већа дома.

Ментор не може да буде члан комисије, али има обавезу да присуствује провери савладаности програма.

Рад и извештај комисије

Члан 10.

Проверу савладаности програма врши комисија у пуном саставу.

Пред комисијом приправник изводи одговарајући облик васпитног рада, односно припрема и брани одговарајући писани стручни рад - есеј.

Оцену о савладаности програма даје комисија у писменој форми у виду извештаја.

Приликом сачињавања извештаја комисија разматра: извештај ментора, евиденцију приправника о његовом раду, оцену комисије о припреми, извођењу и одбрани одговарајућег облика васпитног, односно стручног рада.

Извештај комисије садржи: основне податке о приправнику, тему одговарајућег облика васпитног, односно стручног рада и оцену остварености програма – „у потпуности савладао програм” или „делимично савладао програм”.

Када комисија оцени да је приправник делимично савладао програм, даје ментору и приправнику препоруку за даљи рад са роком за поновну проверу савладаности програма.

Приправник који у потпуности савлада програм стиче право на полагање испита за лиценцу.

Приправник који је у потпуности савладао програм увођења у посао, а коме престане радни однос у дому пре пријављивања за полагање испита за лиценцу, преноси у други дом, односно установу документацију, мишљење ментора и извештај комисије установе о савладаном програму.

Програм за стицање лиценце

Члан 11.

Провера савладаности програма за стицање лиценце врши се на испиту (у даљем тексту: испит за лиценцу).

Програм за стицање лиценце (у даљем тексту: програм за лиценцу) одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део (ПРИЛОГ 2).

Испит за лиценцу

Члан 12.

Испитом за лиценцу проверава се оспособљеност приправника за обављање послова васпитача и педагога и психолога као стручних сарадника у дому ученика.

Испит за лиценцу остварује се у дому ученика, односно школи са домом (у даљем тексту: дом ученика), коју одреди министар надлежан за послове образовања (у даљем тексту: министар).

Испит се полаже пред комисијом и састоји се из два дела – писменог и усменог.

Писмени део испита остварује се израдом есеја.

Усмени део испита састоји се из:

- 1) одбране есеја;
- 2) провере оспособљености приправника да решава конкретне педагошке ситуације;
- 3) познавања прописа из области ученичког стандарда, односно образовања и васпитања од значаја за делатност дома ученика и ученике који су смештени у дому ученика (у даљем тексту познавање прописа из области ученичког стандарда, односно образовања и васпитања).

Испит за лиценцу полаже се на српском језику.

На испиту за лиценцу врши се и претходна усмена провера знања приправника који у току основних студија није положио педагогију и психологију, на српском језику, а у складу са програмом који је одштампан уз овај правилник и чини његов саставни део (ПРИЛОГ 3).

Члан 13.

Провера компетенција за самостално извођење васпитног и стручног рада и оспособљености приправника за решавање конкретних ситуација из педагошке праксе, остварује се:

- 1) разговором кандидата са комисијом о есеју;
- 2) разговором кандидата и комисије о одређеној ситуацији из педагошке праксе.

Листу ситуација из педагошке праксе припрема комисија коју формира министар и коју чине представници министарства надлежног за послове образовања (у даљем тексту: Министарство), Завода за унапређивање образовања и васпитања и Завода за вредновање квалитета образовања и васпитања.

Познавање прописа из области ученичког стандарда, односно образовања и васпитања проверава се усмено, у складу са темама које су одштампане уз овај правилник и чине његов саставни део (ПРИЛОГ 4).

Комисија

Члан 14.

Испит за лиценцу полаже се у дому ученика, пред комисијом коју образује министар.

Комисију чине: председник и три члана из реда стручњака за одговарајуће области из којих се полаже испит за лиценцу, и то:

1) председник – представник одговарајуће високошколске установе, односно одговарајући стручњак за васпитни рад у дому ученика, односно школи са домом ученика кога решењем одреди министар;

2) члан – просветни саветник Министарства или саветник-координатор завода или саветник – спољни сарадник, односно други одговарајући стручњак кога одреди министар, са најмање пет година радног искуства у струци у дому ученика, односно школи са домом ученика;

3) члан – просветни саветник Министарства или саветник-координатор завода или саветник – спољни сарадник, односно други одговарајући стручњак кога одреди министар, са најмање пет година радног искуства у дому ученика, односно школи са домом ученика на пословима стручног сарадника;

4) члан – дипломирани правник-мастер, мастер правник или дипломирани правник који је стекао високо образовање на основним студијама у трајању од најмање четири године, запослен у Министарству, са најмање три године радног искуства на изради или примени прописа из области ученичког стандарда, односно образовања и васпитања или запослени у Министарству који обавља послове инспектора у Министарству, односно просветног инспектора, са најмање једном годином радног искуства на тим пословима.

Председника испитне комисије одређује министар, са листе које предложе високошколске установе или са листе стручњака за васпитни рад у дому ученика, односно школи са домом ученика.

Чланове испитне комисије одређује министар, са листе запослених просветних саветника, саветника-координатора завода, саветника – спољних сарадника, правника, инспектора у Министарству, просветних инспектора и стручњака за рад у дому ученика, односно школи са домом ученика.

Министар именује више испитних комисија.

Административно-техничке послове за комисију обавља секретар комисије, кога са листе запослених у Министарству решењем одређује министар.

Чланови комисије не могу бити државни службеници на положају, односно функционери.

Захтев за полагање испита

Члан 15.

Дом ученика подноси захтев Министарству за одобравање полагања испита за лиценцу после савладаног програма увођења у посао, уз сагласност приправника.

Уз захтев дом ученика подноси:

1) оверену копију дипломе о стеченом образовању;
2) копију уговора о раду;
3) извештај комисије установе о савладаном програму увођења у посао;

4) доказ о уплати трошкова полагања испита за лиценцу;

5) оверену копију индекса или уверење високошколске установе о положеним испитима из педагогије и психологије или потврду, односно уверење високошколске установе да кандидат има образовање из психолошких, педагошких и методичких дисциплина, сходно образовању које мора да има васпитач и стручни сарадник – психолог, односно педагог у средњој школи са домом ученика.

У случају да дом ученика не достави потпуну документацију из става 2. овог члана, Министарство даје примерен рок за њену допуну. Ако дом ученика у остављеном року не допуни документацију, сматра се да је одустао од захтева.

Ако приправник испуњава услове за полагање испита за лиценцу, Министарство доставља дому ученика обавештење о времену и месту полагања испита за лиценцу, најкасније 15 дана пре дана одређеног за полагање испита.

Министар доноси решење којим се одбија захтев за одобравање полагања испита за лиценцу ако приправник не испуњава прописане услове.

Ток испита за лиценцу

Члан 16.

Полагање испита за лиценцу обавља се, по правилу, у току једног дана.

Кандидат полаже испит за лиценцу по редоследу из члана 12. овог правилника.

Дом ученика у коме се полаже испит за лиценцу врши избор одређеног броја тема есеја које доставља Министарству, у складу са Основама васпитног програма.

Испит почиње приказом есеја.

Обавештење о теми есеја за кандидата Министарство доставља кандидату преко установе у којој је запослен, по правилу, три дана пре термина заказаног за полагање испита. Кандидат са писаним есејом приступа полагању испита.

Есеј из става 5. овог члана може да износи до шест страна куцаног текста. Есеј треба да садржи теоријски увод са позивањем на литературу и припрему за активност, односно приказ случаја (до 6 куцаних страна, проред 1,5 font Times New Roman 12).

Усмени део испита траје до 90 минута и састоји се из разговора кандидата са комисијом о:

1) о есеју;
2) решавању конкретне педагошке ситуације са јединствене листе из члана 13. став 2. овог правилника;
3) познавању прописа из области ученичког стандарда, односно образовања и васпитања.

За делове усменог испита из става 7. тач. 2) и 3) овог члана кандидат извлачи испитна питања.

Одлагање испита

Члан 17.

Ако је приправник спречен да приступи полагању испита за лиценцу, обавезан је да дому ученика достави одговарајући доказ. Дом ученика о томе обавештава Министарство и доставља доказе, најкасније 24 часа пре почетка испита.

Испит за лиценцу се на основу доказа из става 1. овог члана одлаже, а приправник се преко установе обавештава о новом термину за полагање испита.

Уколико приправник не поступи у складу са ставом 1. овог члана, Министарство, по правилу, обавештава дом ученика да је у обавези да на захтев приправника поднесе нови захтев за одобравање полагања испита за лиценцу.

Дом ученика обавештава приправника писменим путем о обавези из става 3. овог члана, одмах по пријему обавештења Министарства.

У случају да приправник без одговарајућег доказа, највише два пута не приступи полагању испита за лиценцу, односно преко дома ученика не поднесе нови захтев за одобравање полагања испита за лиценцу из става 3. овог члана, сматра се да је одустао од полагања испита, а дом ученика се о томе обавештава.

Приправнику који стиче право да у време распуста полаже испит или део испита, рок за полагање помера се за период трајања распуста.

Оцењивање на испиту за лиценцу

Члан 18.

Успех на испиту оцењује се са: „положио“ или „није положио“.

Чланови комисије оцењују појединачно сваки део испита.

Кандидат добија оцену „положио“ уколико је показао да је савладао све делове испита и стиче право на издавање лиценце.

Кандидат добија оцену „није положио“ ако није савладао поједини или све делове испита.

Ако кандидат не положи део испита, упућује се на поновно полагање тог дела након истека најмање 30 дана, два дела испита - након истека најмање 60 дана, а испита у целини, након најмање 90 дана од дана претходног полагања испита.

Приправник који приликом поновног полагања испита у целини не положи испит, губи право да по поднетом захтеву, полаже испит за лиценцу.

Приправник из става 6. овог члана нема својство приправника, али се уводи у посао и полаже испит за лиценцу као и приправник.

Кандидат који приликом поновног полагања не положи део испита, сматра се да није положио испит у целини.

Трошкови испита за лиценцу

Члан 19.

Висину трошкова полагања испита за лиценцу утврђује министар.

Трошкове првог полагања испита за лиценцу сноси дом ученика у коме је кандидат запослен.

Трошкове полагања испита приликом подношења новог захтева из члана 18. став 7. сноси сам кандидат.

Записник

Члан 20.

О току испита за лиценцу води се записник који потписују председник и сви чланови комисије.

Записник садржи: састав комисије, име и презиме кандидата, број и датум обавештења за полагање испита, место и датум полагања испита, оцене за сваки део испита и испит у целини, податке о одлагању испита или његовог дела и друге податке од значаја за полагање испита.

Саставни део записника је и писани рад кандидата.

Лиценца

Члан 21.

Министарство издаје лиценцу приправнику који је положио испит за лиценцу.

Положен испит за лиценцу признаје се за рад у предшколској установи, школи и школи са домом ученика.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 22.

Кандидату који је засновао радни однос у дому ученика пре ступања на снагу овог правилника и који је савладао програм увођења у посао васпитача и стручног сарадника сходно прописима из области образовања и васпитања, признаје се тај програм као савладан програм увођења у посао из члана 10. овог правилника.

Члан 23.

Високошколска установа на захтев Министарства доставља листу представника из члана 14. овог правилника, у року од 30 дана од дана пријема захтева.

Ако високошколска установа не достави листу представника из става 1. овог члана, министар одређује председника комисије за полагање испита за лиценцу из реда стручњака за област рада у дому ученика.

Члан 24.

Заводи на захтев Министарства достављају листе запослених за чланове комисије за полагање испита за лиценцу из члана 14. став 2. тач. 2. и 3. овог правилника.

Ако заводи на захтев Министарства не доставе листе запослених из става 1. овог члана, министар одређује чланове комисије за полагање испита за лиценцу из реда запослених у заводу.

Члан 25.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Број: 110-00-507/2015-04
У Београду, 22. марта 2016. године

МИНИСТАР

др Срђан Вербић